

There are no translations available.

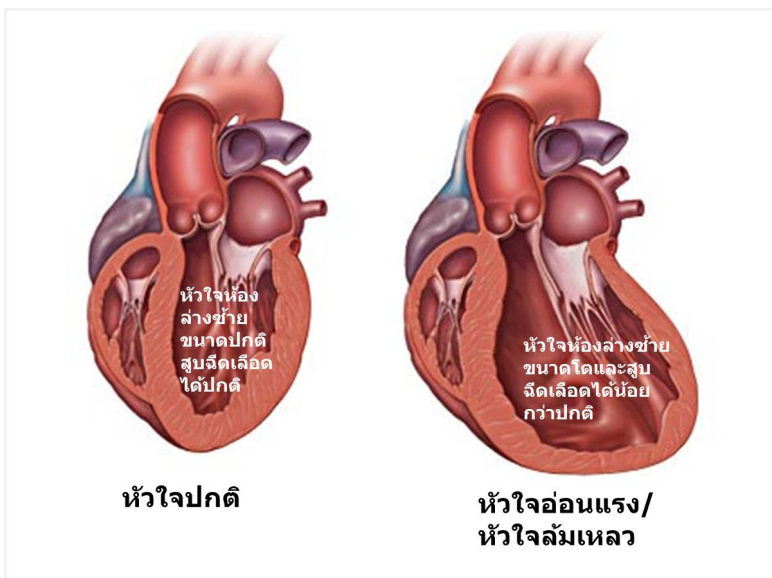
สำหรับ
ประชาชน

สำหรับ
บุคลากรการแพทย์

บทความโดย นพ. เอกราช อริยะชัยพาณิชย์

(ภาพสามารถคลิกขยายใหญ่เพื่ออ่านรายละเอียด)

ภาวะหัวใจอ่อนแรง (ฮาร์ท-แฟลล-เสียร์ Heart failure) ภาวะหัวใจวาย หรือ ภาวะหัวใจล้มเหลว

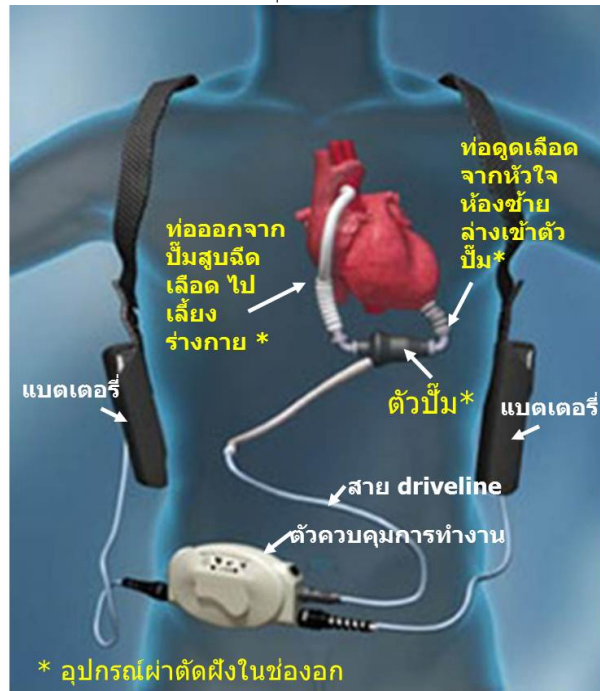


เป็นความผิดปกติของหัวใจที่พบได้บ่อย โดยหัวใจไม่สามารถสูบฉีดเลือดได้เพียงพอับความต้องการของร่างกาย ผู้ป่วยจะมีอาการเหนื่อย หายใจลำบาก นอนราบไม่ได้ มีน้ำคั่งในร่างกาย และมีเท้าบวม หลายครั้งต้องเข้าอนรักษาทันทีในโรงพยาบาล ภาวะหัวใจอ่อนแรงนี้ บางครั้งเป็นรุนแรงจนถึงแก่ชีวิต การรักษาภาวะหัวใจอ่อนแรงประกอบด้วยหลายวิธีแล้วแต่ระดับความรุนแรงของโรค เริ่มตั้งแต่การปรับเปลี่ยนชีวิตประจำวัน การรักษาด้วยยา

การใส่เครื่องช่วยกระตุ้นหัวใจ จนไปถึงการปลูกถ่ายหัวใจ ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาการรักษาใหม่

ที่สามารถทำให้ผู้ป่วยภาวะหัวใจอ่อนแรงขั้นสุดท้ายมีชีวิตอยู่ได้นานขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หนึ่งในนั้นก็คือ เครื่องช่วยการไหลเวียนของเลือด (“เวน-ทริ-คู-ลาร์

แอส-ซิสท์-เทค ดี-ไวส์ - ventricular assisted device หรือ “เครื่องแวนด์”-VAD บางครั้งอาจจะเรียกว่าเครื่องพุงหัวใจ หรือ หัวใจเทียม เพื่อให้เป็นการง่ายต่อการเรียกผู้เขียนขออนุญาตเรียกทับศัพท์ว่าเครื่องแวนด์-VAD



เครื่องช่วยการไหลเวียนของเลือด คืออะไร

ตรงตามตัว เครื่องช่วยการไหลเวียนของเลือดก็คือเครื่องมือที่ช่วยหัวใจสูบลือด เพื่อให้เห็นภาพและเข้าใจง่าย ผู้เขียนขออนุญาตยกตัวอย่างเครื่องมือทางการแพทย์อื่นๆ ที่ผู้อ่านอาจคุ้นเคย เช่น “ไตเทียม” หรือการล้างไต ก็คืออุปกรณ์ที่ทำงานแทนไตในผู้ป่วยที่ไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย “เครื่องช่วยหายใจ” ก็เป็นอุปกรณ์ที่แพทย์เฉพาะทางโรคปอดใช้เพื่อพุงการหายใจในขณะที่คนไข้หายใจไม่ไหว เมื่อถึงคราวที่หัวใจไม่สามารถสูบลือดเพื่อไปเลี้ยงส่วนต่างๆของร่างกายได้เพียงพอ ในคนไข้ที่ภาวะหัวใจอ่อนแรงระยะสุดท้าย แพทย์เฉพาะทางโรคหัวใจอาจจะพิจารณาเพื่อใช้เครื่องช่วยการไหลเวียนของเลือด

ความสำเร็จของศูนย์โรคหัวใจ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในการผ่าตัดใส่เครื่องแวนด์

ศูนย์โรคหัวใจโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์สามารถผ่าตัดใส่เครื่องแวนด์ ฮาร์ท-แมท 2 – HeartMate II สำเร็จเดือนกุมภาพันธ์ 2557 โดย [ศ. นพ. วิชัย เบลูจลมาศ](#) และผู้ช่วยผ่าตัด

[นพ.พัชร อ่องจรัส](#)

โดยมีคณาจารย์อายุรแพทย์โรคหัวใจ (

[นพ. สรวุฒิ ศิวโมกษธรรม](#)

[ผศ.พญ. ศรีัญญา ภูวนันท์](#)

และ

[นพ. เอกราช อริยะชัยพาณิชย์](#)

) และพยาบาล ภาวิณี นาควิโรจน์ ร่วมดูแลผู้ป่วยก่อน ระหว่างและหลัง ผ่าตัดทำให้ประสบความสำเร็จในการรักษาเป็นอย่างดี หลังจากนั้นผ่าตัดผู้ป่วยรายที่สองสำเร็จเช่นกัน เครื่องรุ่นใหม่ชื่อ HeartMate III ในเดือน มิถุนายน 2559 และ ล่าสุดในเดือน มิถุนายน 2560 นี้ได้ผ่าตัดผู้ป่วยรายที่สามใส่เครื่อง HeartMate III นับเป็นสถาบันที่ใส่เครื่อง HeartMate มากที่สุดในประเทศไทย

เครื่องแวนด์ –VAD หน้าตาเป็นอย่างไร

เครื่องช่วยการไหลเวียนของเลือดมีหลายชนิด ซึ่งผลิตมาเพื่อการใช้งานในกลุ่มคนไข้ที่แตกต่างกัน ในปัจจุบันเครื่องที่ถูกเลือกใช้บ่อยที่สุดในประเทศทางตะวันตกชื่อว่า ฮาร์ท-แมท 2 – HeartMate II, ซึ่งผลิตโดยบริษัท โทรา-รา-เทค –thoratec เครื่อง ฮาร์ท-แมท 2 – HeartMate II นี้เป็นอุปกรณ์ที่มีหลายชิ้นส่วน ส่วนที่สำคัญที่สุดคือ ท่อขนาดเล็กที่จะทำงานเป็นปั๊มสูบเลือดออกจากหัวใจห้องล่างและส่งออกไปยังส่วนต่างๆของร่างกาย ตัวปั๊มนี้อยู่ภายในร่างกายคนไข้ บริเวณทรวงอกด้านซ้าย ตัวปั๊มจะต้องต่อเข้ากับแหล่งพลังงานและส่วนควบคุมของปั๊มซึ่งจะอยู่นอกร่างกาย ซึ่งเชื่อมต่อกันด้วยสายเคเบิลที่ออกจากผิวหนัง

ใครที่อาจจะได้ประโยชน์จากเครื่องแวนด์ –VAD

1. คนไข้ที่ต้องการให้เครื่องแวนด์ช่วยพยุงหัวใจขณะกำลังรอคอยการปลูกถ่ายหัวใจ หรือ
2. ผู้ที่มีโรคหัวใจระยะสุดท้ายที่ไม่สามารถปลูกถ่ายหัวใจได้ โดยสามารถใช้แวนด์เป็นเครื่องพยุงการทำงานของหัวใจไปตลอดชีวิต

ชีวิตหลังใส่แวนด์

การผ่าตัดใส่ปั๊มเข้าไปในตัวคนไข้ นั้นเป็นการผ่าตัดใหญ่ใช้เวลา 4-6 ชม. หลังผ่าตัดผู้ป่วยจะต้องอยู่ในหอผู้ป่วยหนัก หรือไอซียู และได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด อาจจะต้องอยู่ในโรงพยาบาล 2-4 อาทิตย์ แพทย์ พยาบาลและนักกายภาพบำบัดจะช่วยดูแลในคนไข้ให้ คุณเคยกับการใช้ชีวิตโดยที่มีเครื่องพยุงหัวใจอยู่ ผู้ป่วยส่วนใหญ่เมื่อออกจากโรงพยาบาลและไม่มีผลแทรกซ้อน มักมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ ออกกำลังกายเบาๆได้ เช่น เดินซื้อของ ทำสวน เดินรำ หรือ เล่นกอล์ฟได้ โดยไม่มีอาการเหนื่อย ผู้ป่วยหลายท่านให้บทสัมภาษณ์ว่า ชีวิตเปลี่ยนไป จากหน้ามือเป็นหลังมือ จากแต่ก่อนใส่เครื่องไม่สามารถทำงานได้หรือต้องนั่งหลับตลอดเวลา หลังใส่เครื่องก็สามารถมีชีวิตใหม่ แต่อย่างไรก็ตามผู้ป่วยจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัดหลังใส่เครื่อง ได้แก่ รับประทานยาละลายลิ่มเลือดตามแพทย์สั่งเป็นประจำ ไม่สามารถว่ายน้ำได้ (แต่อาบน้ำได้โดยใช้ shower kit) ทำแผลและดูแลความสะอาดของสาย driveline (สายทางหน้าท้อง) สม่ำเสมอ และสามารถตรวจสอบเช็คเครื่องได้ตามกำหนดเป็นประจำทุกวัน

ภาวะแทรกซ้อน

1. อัมพฤกอัมพาติ ที่อาจเกิดจากลิ่มเลือดในระบบแวนด์
2. ภาวะเลือดออกจากระดับยาละลายลิ่มเลือดที่เกินขนาด
3. ติดเชื้อ
4. เครื่องทำงานบกพร่อง

5. ข้อ 1-4 ที่รุนแรงจนบางครั้งอาจทำให้เป็นอันตรายแก่ชีวิต

ในปัจจุบัน เรามีการศึกษาวิจัยที่มากขึ้น ทำให้ความเสี่ยง ต่อผลข้างเคียงต่างๆ เหล่านี้ได้ลดลง

ผู้เขียนหวังว่าจะมีความร่วมมือระหว่างสถาบันต่างๆ เพื่อคัดเลือกผู้ป่วยที่อาจจะได้รับประโยชน์จากการรักษานี้ และสามารถเข้ารับการผ่าตัดอย่างทันที่
หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อคลินิกหัวใจล้มเหลว รพ.จุฬาลงกรณ์ 0813839302